

Zavod za školstvo - Podgorica

Savjetovanje za rukovodioce obrazovno – vaspitnih ustanova

avgust 2017. godine

Cilj savjetovanja ?

O čemu će biti riječi :

Upoznavanje učesnika o tome:

o novom predmetnom programu

kako izgleda novi predmetni program i kako se koristi u planiranju i pripremanju nastave

o planiranju i pripremanju nastave

kako se planira i priprema nastava na osnovu novog predmetnog programa

o pedagoškoj dokumentaciji

kako će se voditi evidencija o uspjehu i napredovanju učenika tokom naredne školske godine

o udžbenicima

koji udžbenici će se koristiti u realizaciji programa tokom naredne školske godine

O novom predmetnom programu

Kako izgleda novi predmetni program i kako se koristi u planiranju i pripremanju nastave?

Zašto su urađeni novi programi ?

Osnovni razlozi izrade novih programa su **promjena nastavnog plana za osnovnu školu** i potreba **usklađivanja planiranja** kurikuluma sa savremenim pristupima

- neki **predmeti** su izostavljeni iz plana a neki novi su uvršteni
- promijenio se **broj časova za** većinu predmeta
- u većini zemalja polazišta planiranje nastave su **ishodi učenja**

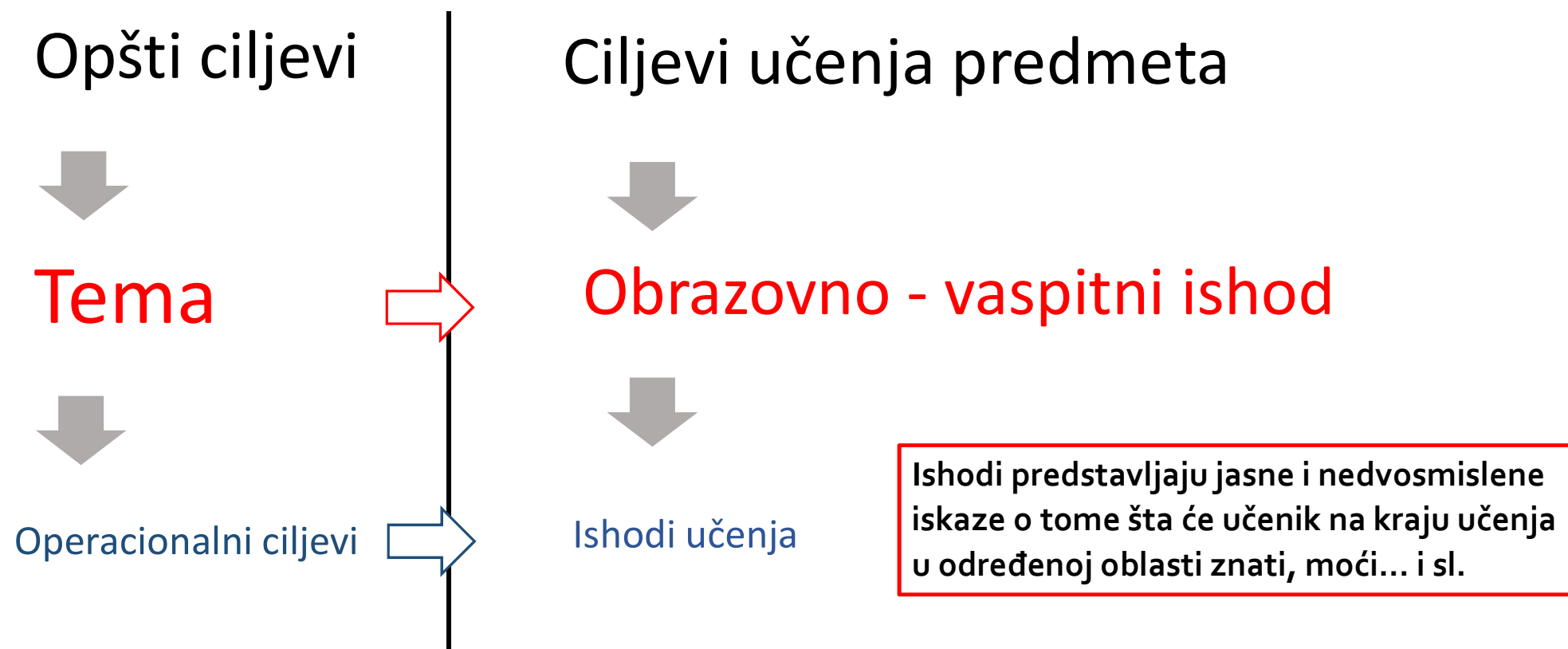
Cilj je bio da se izrade programi...

- koji ostavljaju učenicima dovoljno vremena za **učenje**
- koji daju **upotrebljiva znanja** i doprinose **razvoju vještina i sposobnosti učenika**
- **koji su jasni**, i koji ne ostavljaju prostor za različita tumačenja

Struktura novog predmetnog programa (predmetni kurikulum)

- A. Naziv predmeta
- B. Određenje predmeta
- C. Ciljevi predmeta
- D. **Povezanost sa drugim predmetima i međupredmetnim temama**
- E. **Obrazovno – vaspitni ishodi predmeta**
- F. Didaktičke preporuke za realizaciju predmeta
- G. **Prilagođavanje program djeci sa posebnim obrazovnim potrebama i nadarenim učenicima**
- H. Vrednovanje obrazovno - vaspitnih ishoda
- I. Uslovi za realizaciju predmeta

Razlika između starog i novog programa

Sadržaj novog predmetnog programa

- A. Naziv predmeta
- B. Određenje predmeta
- C. Ciljevi predmeta
- D. Povezanost sa drugim predmetima i međupredmetnim temama
- E. Obrazovno – vaspitni ishodi predmeta
- F. Didaktičke preporuke za realizaciju predmeta
- G. Prilagođavanje program djeci sa posebnim obrazovnim potrebama i nadarenim učenicima
- H. Vrednovanje obrazovno - vaspitnih ishoda
- I. Uslovi za realizaciju predmeta

B. Određenje predmeta

Odgovara na sljedeća pitanja:

- u kojim razredima se realizuje program i sa koliko časova?
- **odnos obaveznog i otvorenog dijela programa**
- **predložena zastupljenost pojedinih vidova nastave**
(odnos tzv. teorijske i ostalih vidova nastave)

Razred:	Časova sedmično:	Ukupno časova:	Obavezni dio	Otvoreni dio (15-20%)	Teorijska nastava* (TN)	Vježbe i ostali vidovi
VI	1	34	28	6	14	20

Kvalitet učenja zavisi od toga koliko vremena ostavljamo učenicima za učenje

Teorijska nastava – su časovi na kojima se dominantno uvode novi sadržaji

C. Ciljevi predmeta

Ciljevi predmeta su izjave o očekivanim promjenama kod učenika

Saznajni ciljevi

...očekivanja o tome koja **znanja** će učenik steći učeći određeni predmet

Osposobljavanje za život i rad!

Procesni ciljevi

...očekivanja o tome koje **vještine i vrijednosti** će učenik razvijati u procesu/tokom učenja tog predmeta.

Proizvođenje znanja!

Primjena znanja!

Šta je uloga škole?

Usvajanje znanja!

Čemu treba učiti djecu u XXI vijeku ?

Kognitivne vještine

- Sposobnost učenja
- Sposobnost rješavanja problema
- Kritičko mišljenje
- Kreativnost i inovativnost

ITK pismenost

- Ovladavanje informacionim tehnologijama i njihovom primjenom u rješavanju različitih vrsta problema

Socijalne vještine

- Poznavanje i upravljanje sobom (sasmosvjest i samoregulacija)
- Uspostavljanje i održavanje dobrih odnosa sa drugima (komunikacija, saradnja, rješavanje konflikata itd.)

Odgovoran odnos prema sebi i životnoj sredini

- Zdravstveno obrazovanje
- Ekološko obrazovanje
- Građansko obrazovanje
- Karijerno obrazovanje (preduzetništvo)

Ne očekuje se da svaki predmet ostvari sve ove ciljeve, ali svaki predmet mora predvidjeti razvoj barem nekih od ovih ciljeva, onih koji su mu bliski!

D. Povezanost sa drugim predmetima i međupredmetnim temama

Ideja je da se ukaže na **položaj predmeta** u odnosu na...

Druge predmete (korelacije)

Međupredmetne teme

- Učenje učenja
- Upotreba informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ITK)
- Preduzetništvo
- Građansko vaspitanje i obrazovanje
- Lični, socijalni i emocionalni razvoj učenika
- Zdravi stilovi života (zdravstveno vaspitanje i obrazovanje)
- Održivi razvoj (ekološko vaspitanje i obrazovanje)

Međupredmetne teme – sadržaji koji pripadaju različitim oblastima znanja/predmetima

E. Obrazovno-vaspitni ishodi predmeta

Cilj učenja

Obrazovno - vaspitni ishod

Ishod učenja

Centralni dio programa su **ishodi učenja!**

Cilj učenja je namjera, a ishod mjerljiv rezultat te namjere!

- Ishodi predstavljaju jasne i nedvosmislene iskaze o tome šta će učenik na kraju učenja u određenoj oblasti znati, moći... i sl
- U ovom programu pravi se razlika između obrazovno vaspitnih ishoda i ishoda učenja
- Obrazovno vaspitni ishodi su opštiji, odnose se na određenu temu, neku širu oblast znanja ili vještinu i ukazuju šta se očekuje da učenik/ca u toj oblasti znanja postigne, može i sl.
- Obrazovno vaspitni ishodi se razrađuju ishodima učenja.
- Ishodi učenja se odnose na jedan ili više časova i ukazuju čime sve učenik treba da ovlada kako bi dostigao obrazovno – vaspitni ishod.
- Ishodi učenja zajedno sa osnovnim obrazovno-vaspitni ishodom čine jednu zaokruženu cjelinu i treba ih posmatrati integralno.

Primjer:

Obrazovno - vaspitni ishod 1.

Na kraju učenja učenik će biti u stanju da **objasni** građu i funkciju ćelije

Ishodi učenja:

Tokom učenja učenici će biti u stanju da:

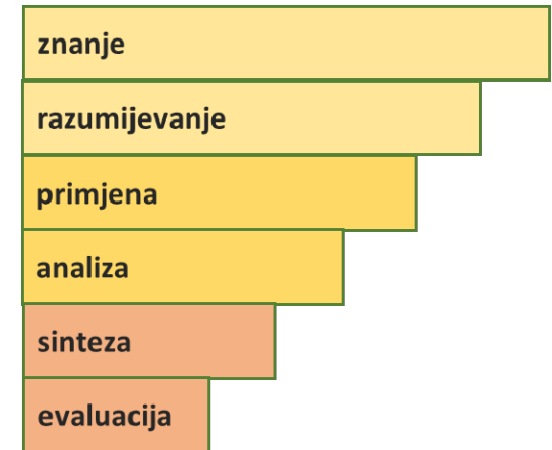
- **opišu** kako ćelije međusobno komuniciraju
- **objasne** strukturu i funkciju ćelijske membrane
- **uporede** faze mejoze i mitoze i navedu razlike
- **primjene...**
- **prikupe i analiziraju...**
- **predvide...**

Didaktičke preporuke (vezano uz određeni obrazovno-vaspitni ishod):

- a.) sadržaji učenja
- b.) predložene aktivnosti učenja
- c.) prijedlog broja časova za realizaciju obrazovno – vaspitnog ishoda

Standard - ono što se očekuje da će na kraju učenja svi ili najveći broj učenika znati, moći...

služe za planiranje nastave
i obično uključuju više nivoa
kognitivne
obrade sadržaja...

F. Didaktičke preporuke za realizaciju predmeta

Didaktičke preporuke se pojavljuju na dva mjesta, uz pojedine obrazovno-vaspitne ishode (gdje se naglašava ono što je specifično i važno za realizaciju određenog ishoda), i kao posebno poglavlje gdje se daju preporuke za realizaciju programa u cjelini.

Didaktičke preporuke se odnose na:

- **metodiku** (kako se uči), i na
- **sadržaj** (šta se uči npr. u programima jezika)

G. Prilagođavanje programa...

Ukaziju na način kako se program prilagođava:

- a. djeci sa posebnim obrazovnim potrebama
- b. nadarenim učenicima

sadržaj

obim

dubina

metode

nivo kognitivne obrade

H. Vrednovanje obrazovno - vaspitnih ishoda

Ukazuje se na način praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja učenika u nastavi

Na ovom mjestu predloženi su:

- a) elementi praćenja učenika u nastavi (šta je predmet posmatranja i praćenja)
- b) elementi vrednovanja rada učenika (šta se vrednuje)
- c) kriteriji vrednovanja (kako se ocjenjuje)

Učenici uče ono što i kako nastavnici ocjenjuju!

I. Uslovi za realizaciju predmeta

Odgovori na sljedeća pitanja:

- Koji su minimalni uslovi neophodni za realizaciju programa?
- Koje kompetencije mora da zadovolji nastavnik/ca koji realizuje program?
- Koja literatura se preporučuje nastavniku u realizaciji programa?